

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Katowicach

LKA.410.002.02.2019

Rafał Soja
Prezes Zarządu
Tauron Sprzedaż Sp. z o.o.
ul. Łagiewnicka 60 30-417 Kraków

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/18/021 – Efektywność energetyczna gospodarki

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Tauron Sprzedaż Sp. z o.o. ¹ , ul. Łagiewnicka 60, 30-417 Kraków
Kierownik jednostki kontrolowanej	Rafał Soja, Prezes Zarządu, od 23 stycznia 2016 r. ² . W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnili: Ireneusz Perkowski, Prezes Zarządu, od 1 stycznia 2014 r. do 22 stycznia 2016 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none">1. Realizacja obowiązku uzyskania oszczędności energii.2. Wykonanie audytu energetycznego.3. Wykorzystanie środków pomocowych na wspieranie przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej.4. Efekty wykorzystania pomocy.
Okres objęty kontrolą	Lata 2014 - 2018 z uwzględnieniem zdarzeń mających miejsc poza okresem objętym kontrolą, a mających wpływ na przedmiot kontroli.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach
Kontrolerzy	<ul style="list-style-type: none">• Stanisław Tarnowski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKA/13/2019 z 4 stycznia 2019 r.• Karol Pastuszka, inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKA/10/2019 z 4 stycznia 2019 r.

(akta kontroli str. 1-4)

¹ Dalej: Spółka.

² Dalej: Prezes Zarządu.

³ Dz. U. z 2019 r. poz. 489, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w badanym zakresie.

Uzasadnienie
oceny ogólnej

Spółka w okresie objętym kontrolą prawidłowo wywiązywała się z obowiązku uzyskania oszczędności energii w ilości i w sposób określony w obowiązujących ustawach z dnia 15 kwietnia 2011 r. o efektywności energetycznej⁵ oraz z dnia 20 maja 2016 r. o efektywności energetycznej⁶.

Spółka przeprowadziła także, zgodnie z art. 36 ust. 1 ustawy o efektywności energetycznej z 2016 r., audyt energetyczny przedsiębiorstwa. Audyt wykonany został przez podmiot niezależny od Spółki, posiadający doświadczenie zawodowe w przeprowadzaniu tego rodzaju zadań. Zapewniono zgodność przeprowadzonych badań z wymogami art. 37 ust. 1 i 2 ustawy o efektywności energetycznej z 2016 r. Spółka poinformowała Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki o zrealizowaniu audytu, spełniając tym samym obowiązek określony art. 38 ust. 1 ww. ustawy.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częstkowej⁷ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Realizacja obowiązku uzyskania oszczędności energii.

Opis stanu
faktycznego

Spółka w latach 2014 – 2018 posiadała następujące koncesje na obrót energią elektryczną i gazem:

1. Koncesję na obrót energią elektryczną na okres od 1 lipca 2007 roku do 31 grudnia 2025 roku udzieloną decyzją Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki⁸ nr OEE/476/13851/W/2/2007/PKo z dnia 28 czerwca 2007 r., zmienioną:
 - Decyzją Prezesa URE nr OEE/476A/13851/W/2/2011/IB z dnia 3 lutego 2011 r.;
 - Decyzją Prezesa URE nr DRE.WOSE.41111.1.63.4.2018.MBa z dnia 23 listopada 2018 r.;⁹
2. Koncesję na obrót paliwami gazowymi na okres od dnia 28 stycznia 2013 roku do dnia 28 stycznia 2023 roku, udzieloną decyzją Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki nr OPG/219/13851/W/2/2013/ŁG z dnia 23 stycznia 2013 r.

(akta kontroli str. 19-56)

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Dz. U. z 2015 r. poz. 2167, ze zm.; dalej: „ustawa o efektywności energetycznej z 2011 r. ”, przestała obowiązywać z dniem 30 września 2016 r.

⁶ Dz. U. z 2019 r. poz. 545, ze zm.; dalej: „ustawa o efektywności energetycznej z 2016 r.”.

⁷ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁸ Dalej „Prezes URE”

⁹ Od Decyzji Spółka złożyła odwołanie w dniu 14 grudnia 2018 roku. Wraz z odwołaniem został złożony do sądu wniosek o wstrzymanie wykonania tej decyzji w całości do czasu rozstrzygnięcia sprawy, wobec pojawiającego się w orzecznictwie administracyjnym stanowiska, że do decyzji Prezesa URE nie stosuje się art. 130 k.p.a. i decyzja, od której zostało złożone odwołanie, podlega wykonaniu (wyrok wojewódzkiego sądu administracyjnego w Poznaniu z dnia 8 marca 2018 r., sygn. III SA/Po 74/18).

Do dnia 30 września 2016 r. zagadnienia związane z obowiązkiem uzyskania oszczędności energii regulowała ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o efektywności energetycznej. Zgodnie z art. 12 ust. 1 ww. ustawy Spółka zobowiązana była uzyskać i przedstawić do umorzenia Prezesowi URE, świadectwa efektywności energetycznej, o wartości wyrażonej w tonach oleju ekwiwalentnego¹⁰, nie większej niż 3% ilorazu: kwoty przychodu ze sprzedaży energii elektrycznej i gazu odbiorcom końcowym, osiągniętego za dany rok, w którym obowiązek ten był realizowany i jednostkowej opłaty zastępczej¹¹. W Spółce proces wyliczenia wielkości obowiązku wynikającego z ustawy o efektywności energetycznej z 2011 r. realizowany był w ramach pracy Biura Rozliczeń na Rynku Energii Elektrycznej i Gazu. Podstawę do określenia ilości energii pierwotnej, którą Spółka była zobowiązana zaoszczędzić, wyznaczano na podstawie wewnętrznych uregulowań¹² oraz danych otrzymanych z Biura Controllingu¹³. Za okres od 2014 r. do trzeciego kwartału 2016 r. tj. w czasie obowiązywania ustawy o efektywności energetycznej z 2011 r. wielkość wymaganej do uzyskania oszczędności energii wyliczano na podstawie przychodu ze sprzedaży energii elektrycznej, pomniejszonej o wartość akcyzy i kosztów uzyskania świadectw pochodzenia. Uzyskaną wartość mnożono przez współczynnik wynoszący 1,5%, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 4 września 2012 r. w sprawie sposobu obliczania ilości energii pierwotnej odpowiadającej wartości świadectwa efektywności energetycznej oraz wysokości jednostkowej opłaty zastępczej¹⁴.

W przypadku obrotu paliwem gazowym wielkość wymaganej oszczędności energii wyliczana była jako różnica pomiędzy przychodami ze sprzedaży paliwa gazowego a wartością akcyzy, wartością odsprzedanego paliwa gazowego oraz wartością paliwa gazowego przeznaczonego na cele nieenergetyczne.

Wyliczona wg powyższego schematu wielkość energii pierwotnej wynikająca z obowiązku oszczędzania w okresie od 2014 r. do III kwartału 2016 r. przedstawiała się następująco:

- na podstawie przychodu ze sprzedaży energii elektrycznej
 - w 2014 r. – podstawą do wyliczenia obowiązku był przychód z tytułu sprzedaży energii elektrycznej w wysokości 3.982.549.424 zł, a ilość oszczędzonej energii pierwotnej którą Spółka była zobowiązana uzyskać w tym roku wynosiła 58.855,41 toe,
 - w 2015 r. – podstawą do wyliczenia obowiązku był przychód z tytułu sprzedaży energii elektrycznej w wysokości 4.683.390.697 zł, a ilość oszczędzonej energii pierwotnej którą Spółka była zobowiązana uzyskać w tym roku wynosiła 69.212,67 toe,
 - za okres od I kwartału 2016 r. do III kwartału 2016 r. – podstawą do wyliczenia obowiązku był przychód z tytułu sprzedaży energii elektrycznej w wysokości

¹⁰ Tona oleju ekwiwalentnego (toe), to energetyczny równoważnik jednej metrycznej tony ropy naftowej o wartości opalowej 10.000 kcal/kg (1 toe = 41 868 kJ lub 11 647 kWh).

¹¹ W latach 2014-2016 jednostkowa opłata zastępcza wynosiła 1000 zł/toe.

¹² W Spółce obowiązują zasady obliczania rezerw kosztów energii wg. Dokumentu „Zasady naliczania rezerw w zakresie kosztów energii elektrycznej, paliwa gazowego i praw majątkowych w Tauron Sprzedaż Sp. z o. o.”.

¹³ Biuro Controllingu odpowiedzialne jest za przygotowanie m.in. sprawozdania G-10.4(Ob)k „Sprawozdanie dla przedsiębiorstwa energetycznego prowadzącego dla Agencji Rynku Energii S.A. na podstawie wymogów ustawy z dnia 29 czerwca 1995 o statystyce publicznej (Dz. U. z 2018 r. poz. 997 z zm.) z którego do raportu wykorzystywane są dane m.in. do wyliczenia obowiązku oszczędności energii pierwotnej lub finalnej.

¹⁴ Dz. U. z 2012 r. poz. 1039, dalej: „rozporządzenie Ministra z 2012 r.”.

3.156.216.905 zł, a ilość oszczędzonej energii pierwotnej którą Spółka była zobowiązana uzyskać w tym roku wynosiła 46.643,60 toe.

- na podstawie przychodu ze sprzedaży gazu ziemnego
- w 2014 r. – podstawą do wyliczenia obowiązku był przychód z tytułu sprzedaży gazu ziemnego w wysokości 2.071.754 zł, a ilość energii pierwotnej którą Spółka była zobowiązana uzyskać w tym roku wynosiła 30,61 toe,
- w 2015 r. – podstawą do wyliczenia obowiązku był przychód z tytułu sprzedaży gazu ziemnego w wysokości 78.991.250 zł, a ilość energii pierwotnej którą Spółka była zobowiązana uzyskać w tym roku wynosiła 1.167,36 toe,
- za okres od I kwartału 2016 r. do III kwartału 2016 r. – podstawą do wyliczenia obowiązku był przychód z tytułu sprzedaży gazu ziemnego w wysokości 109.977.455 zł, a ilość oszczędzonej energii pierwotnej którą Spółka była zobowiązana uzyskać w tym roku wynosiła 1.625,28 toe.

(akta kontroli str. 5-18, 57-81, 87, 89-226)

Wynikający z ustawy o efektywności energetycznej z 2011 r. obowiązek Spółka realizowała poprzez uzyskanie i przedstawienie do umorzenia Prezesowi URE świadectw efektywności energetycznej o wartości wyrażonej w tonach oleju ekwiwalentnego (art. 12 ust 1 pkt 1 ustawy) lub uiszczenie opłaty zastępczej (art. 12 ust 1 pkt 2 tej ustawy). Opłata zastępcza wnoszona była na konto Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej¹⁵. Zgodnie z powyższym Spółka realizowała obowiązek następująco:

- za 2014 r. Spółka wniosła opłatę zastępczą w wysokości 58.886.027 zł¹⁶ (zgodnie z art. 12 ust 1 pkt 2 ustawy o efektywności energetycznej z 2011 r., co odpowiadało pełnej wielkości wymaganej do uzyskania oszczędności energii pierwotnej),
- za 2015 r. Spółka wniosła opłatę zastępczą w wysokości 70.380.029 zł¹⁷ (co odpowiadało pełnej wielkości wymaganej do uzyskania oszczędności energii pierwotnej),
- za okres od I do III kwartału 2016 r. Spółka umorzyła świadectwa efektywności energetycznej odpowiadające 11.400 toe¹⁸ energii pierwotnej (zgodnie z art. 12 ust 1 pkt 1 tej ustawy, o wartości 11.145.349,34 zł, stanowiące ok. 24,44% obowiązku) oraz wniosła opłatę zastępczą równą 36.868.450 zł¹⁹ (zgodnie z art. 12 ust 1 pkt 2 tej ustawy, co stanowiło ok. 75,56% obowiązku uzyskania oszczędności energii).

(akta kontroli str. 7-18, 57-87)

Od dnia 1 października 2016 r. zagadnienia związane z obowiązkiem uzyskania oszczędności energii regulowała ustawa o o efektywności energetycznej z 2016 r. Na podstawie art. 10 ust. 1 tej ustawy, podmioty wykonujące działalność gospodarczą w zakresie obrotu energią elektryczną lub gazem ziemnym były zobowiązane do zaoszczędzenia w okresie od 1 października 2016 r. do 31 grudnia

¹⁵ Dalej: NFOŚiGW.

¹⁶ W tym 58.855.410,21 zł na podstawie wolumenu sprzedaży energii elektrycznej oraz 30.617,05 zł na podstawie wolumenu sprzedanego gazu ziemnego.

¹⁷ W tym 69.212.670,40 zł na podstawie wolumenu sprzedaży energii elektrycznej oraz 1.167.358,37 zł na podstawie wolumenu sprzedanego gazu ziemnego.

¹⁸ Na podstawie decyzji o umorzeniu nr USEE/00151/13851/2017/MBC z dnia 28 marca 2017 r.

¹⁹ W tym 35.243.167,03 zł na podstawie wolumenu sprzedaży energii elektrycznej oraz 1.625.282,58 zł na podstawie wolumenu sprzedanego gazu ziemnego.

2018 r. 1,5% wolumenu energii elektrycznej i gazu ziemnego, wyrażonej w tonach oleju ekwiwalentnego, sprzedanych w danym roku odbiorcom końcowym przyłączonym do sieci na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pomniejszonej o ilość energii zaoszczędzonej przez odbiorców końcowych, o których mowa w art. 15 ust. 1 ustawy o efektywności energetycznej z 2016 r. Spółka wielkość obowiązku określała analogicznie jak w przypadku obowiązywania poprzedniej ustawy o efektywności energetycznej z 2011 r, z tą różnicą, że podstawę do obliczenia obowiązku oszczędności energii obliczało się jako różnica ilości przeznaczonych do sprzedaży energii (podanej w MWh) i wolumenu energii przeznaczonych do odsprzedaży dla kontrahentów posiadających koncesje do obrotu energią elektryczną oraz energii przeznaczonych na potrzeby własne Operatorów Sieci Dystrybucyjnej (w celu pokrycia strat sieciowych). Uzyskana wartość mogła być ewentualnie powiększona o wolumen energii elektrycznej sprzedanej do odbiorców przemysłowych, dla której wystawiane były faktury do 31 stycznia następnego roku kalendarzowego, a dotyczyły sprzedaży energii elektrycznej za rok poprzedni. Uzyskany wolumen przeliczano na ilość toe i mnożono przez współczynnik określający ilość oszczędności energii finalnej jaką należy uzyskać w każdym roku (współczynnik wynosił 1,5% i wynikał z art. 14 ust 1 pkt 1 ustawy o efektywności energetycznej z 2016 r.).

W przypadku obrotu paliwem gazowym, dane otrzymywane były comiesięcznie z Biura Controllingu Spółki, a następnie po zakończeniu roku obrotowego spółka Tauron Obsługa Klienta Sp. z o.o.²⁰ sporządzała na podstawie oświadczeń kontrahentów raport w którym zawarte były dane dotyczące przeznaczenia zakupionego paliwa gazowego (m. in. wartość paliwa gazowego wykorzystanego na cele produkcji energii elektrycznej, produkcji ciepła, zużytego na cele energetyczne i nieenergetyczne oraz wartość paliwa gazowego sprzedanego przedsiębiorcom energetycznym sprzedającym ciepło odbiorcom końcowym przyłączonym do sieci na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli łączna wielkość mocy zamówionej przez tych odbiorców nie przekracza 5 MW, wartość paliwa gazowego odsprzedanego). W okresie obowiązywania ustawy o efektywności energetycznej z 2016 r., Spółka była zobowiązana uzyskać następujące oszczędności energii finalnej:

- w zakresie obrotu energią elektryczną
 - od 1 października do 31 grudnia 2016 r. podstawa do wyliczenia obowiązku uzyskania oszczędności energii finalnej wynosiła 6.209.026,85 MWh (533.880,21 toe). Oszczędność według art. 14 ust. 1 pkt 1 ustawy o efektywności energetycznej z 2016 r. wyniosła 8.008,20 toe energii finalnej.
 - w 2017 r. wolumen sprzedanej energii elektrycznej wyniósł 25.980.324,25 MWh (2.233.905,78 toe). Wyliczony na jego podstawie obowiązek oszczędności energii finalnej wyniósł 33.508,59 toe energii finalnej.
 - w 2018 r. planowany wolumen sprzedanej energii elektrycznej miał wynieść wynosić będzie 26.088.765,93 MWh (2.243.230,09 toe), a wyliczony na jego

²⁰ Spółka Tauron Obsługa Klienta była odpowiedzialna za rozliczenie w zakresie sprzedaży energii elektrycznej oraz gazu, nadzór nad ich przebiegiem oraz przygotowanie danych, informacji i raportów sprzedażowych pochodzących z jej systemów bilingowych na podstawie umów Service Level Agreement (umowy SLA) tj. umów o gwarantowanym poziomie świadczenia usług (umowa nr 2700000441_TS z dnia 18 grudnia 2012 vr. oraz nr 1610000318 z dnia 19 grudnia 2017 r.)

podstawie obowiązek oszczędzania energii finalnej 33.648,45 toe energii finalnej²¹.

- w przypadku gazu ziemnego wolumen będący podstawą do obliczenia wielkości obowiązku oszczędności energii finalnej oraz wartość samego obowiązku wynosiła

- w IV kwartale 2016 r. 395.073,13 MWh (33.970,18 toe), a wartość obowiązku 509,56 toe energii finalnej,
- w 2017 r. 1.172.349,96 MWh (100.803,95 toe), a wartość obowiązku 1.512,06 toe energii finalnej,
- w 2018 r. planowany wolumen sprzedaży miał wynieść 1.126.926,56 MWh (96.98,24 toe), a wartość obowiązku 1.453,47 toe energii finalnej.

(akta kontroli str. 7-18, 57-87, 308-310, 314-562)

Spółka miała możliwość realizacji obowiązku oszczędności energii finalnej, zgodnie z art. 10 ustawy o efektywności energetycznej z 2016 r., poprzez:

- realizację przedsięwzięcia lub przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej u odbiorcy końcowego, w wyniku których uzyskuje się oszczędności energii finalnej w wysokości określonej w art. 14 ust. 1 tej ustawy, potwierdzone audytem efektywności energetycznej, lub
- uzyskanie i przedstawienie do umorzenia Prezesowi URE świadectw efektywności energetycznej.

Spółka, zgodnie z art. 11 ww. ustawy, w ramach realizacji obowiązku, o którym mowa w art. 10 ust. 1 tej ustawy, mogła również uiścić opłatę zastępczą w zakresie:

- 30% tego obowiązku za 2016 r.,
- 20% tego obowiązku za 2017 r.,
- 10% tego obowiązku za 2018 r.

Powyższy obowiązek Spółka zrealizowała następująco:

- w okresie od 1 października do 31 grudnia 2016 r. przedstawiła do umorzenia Prezesowi URE świadectwa²² o wartości 8.515,17 toe²³ za kwotę 8.343.235 zł oraz wniosła opłatę zastępczą równowartą 2,58 toe tj. 2.582 zł,
- w 2017 r. przedstawiła do umorzenia świadectwa²⁴ odpowiadające wartości 35.020,65 toe²⁵ za kwotę 23.262.477 zł.
- w 2018 r. Spółka planuje umorzyć²⁶ łącznie świadectwa efektywności energetycznej o równowartości 35.101,92 toe²⁷ energii finalnej.

²¹ Spółka może zrealizować ten obowiązek do 30 czerwca kolejnego roku kalendarzowego, po uwzględnieniu korekt danych ze sprzedaży energii.

²² Na podstawie wniosku Spółki, Prezes URE postanowił umorzyć Spółce świadectwa efektywności energetycznej, na podstawie decyzji o umorzeniu nr USEE/00649/13851/2017/KB z dnia 26 czerwca 2017 r. (obowiązek wynikający z obrotu energią elektryczną) oraz USEE/0664/13851/2017 z dnia 26 czerwca 2017 r. (obowiązek wynikający z obrotu gazem ziemnym).

²³ W tym 8.005,62 toe na podstawie wolumenu sprzedanej odbiorcom końcowym energii elektrycznej oraz 509,55 toe na podstawie wolumenu sprzedanego odbiorcom końcowym gazu ziemnego.

²⁴ Na podstawie wniosku Spółki, Prezes URE postanowił umorzyć Spółce świadectwa efektywności energetycznej na podstawie decyzji o umorzeniu nr USEE/01246/13851/2018/KB i USEE/01247/13851/2018/KB z dnia 26 czerwca 2018 r. (obowiązek wynikający z obrotu energią elektryczną) oraz USEE/01248/13851/2018/KB z dnia 26 czerwca 2018 r. (obowiązek wynikający z obrotu gazem ziemnym).

²⁵ W tym 33.508,59 toe na podstawie wolumenu sprzedanej odbiorcom końcowym energii elektrycznej oraz 1.512,06 toe na podstawie wolumenu sprzedanego odbiorcom końcowym gazu ziemnego.

²⁶ Za 2018 Spółka ma obowiązek rozliczyć się z realizacji oszczędności energii do 30 czerwca 2019 r.

Spółka obowiązek uzyskania oszczędności energii za okres od 1 stycznia 2014 r. do 30 września 2016 r. tj. w czasie obowiązywania ustawy o efektywności energetycznej z 2011 r., realizowała głównie uiszczając opłatę zastępczą. Tylko w 2016 r. (do 30 września) obowiązek został zrealizowany w części poprzez umorzenie świadectw efektywności energetycznej o wartości 11.400 toe energii pierwotnej (co stanowiło ok. 24,44% wartości obowiązku za pierwsze trzy kwartały 2016 r.).

W okresie od 1 października 2016 r. do 31 grudnia 2017 r. Spółka zrealizowała obowiązek uzyskania oszczędności energii pierwotnej w całości umarzając świadectwa²⁸. Także za rok 2018 Spółka planuje zrealizować całość obowiązku uzyskania oszczędności energii finalnej poprzez umorzenie świadectw efektywności energetycznej.

W powyższym okresie, tylko w IV kwartale 2016 r. wniesiona została opłata zastępcza odpowiadająca wartości 2,58 toe tj. 2.582 zł (0,03% całego obowiązku uzyskania oszczędności energii finalnej w IV kwartale 2016 r.). Wniesiona opłata zastępcza była zgodna z art. 11 ust. 1 ustawy o efektywności energetycznej z 2016 r.

Nie zachodziły okoliczności opisane w ust. 2 oraz ust. 3 ww. artykułu, wg których Spółka może również zrealizować obowiązek, o którym mowa w art. 10 ust. 1 ustawy o efektywności energetycznej z 2016 r., za 2016 r., 2017 r. i 2018 r., uiszczając opłatę zastępczą w zakresie wyższym niż wskazany w art. 11 ust. 1 tej ustawy.

(akta kontroli str. 7-18, 57-87)

Spółka pozyskiwała świadectwa efektywności energetycznej poprzez ich zakup na Towarowej Gieldzie Energii w obrocie sesyjnym jak również pozasesyjnym. W latach objętych kontrolą Spółka wykonała 284²⁹ transakcji sesyjnych, pozyskując świadectwa odpowiadające wartości 49.979,77 toe za kwotę 35.453.338 zł.

W ww. okresie Spółka w obrocie pozasesyjnym dokonała 14³⁰ transakcji, pozyskując świadectwa efektywności energetycznej odpowiadające wartości 42.480 toe za kwotę 34.517.532 zł. Uzyskane świadectwa były przedstawiane Prezesowi URE do umorzenia w celu realizacji obowiązku, wynikającego z ustawy o efektywności energetycznej z 2016 r.

(akta kontroli str. 720-757)

W trakcie obowiązywania ustawy o efektywności energetycznej z 2011 r., Spółka dopełniła obowiązku oszczędzania energii pierwotnej (w wysokości 1,5% ilorazu: kwoty przychodu ze sprzedaży energii elektrycznej oraz gazu ziemnego odbiorcom końcowym, za dany rok, w którym obowiązek ten był realizowany i jednostkowej opłaty zastępczej) głównie poprzez uiszczanie opłaty zastępczej, zgodnie art. 12 ust. 1 pkt 2 ww. ustawy. Opłata zastępcza zasilała konto NFOŚiGW.

²⁷ W tym 33.648,45 toe na podstawie wolumenu sprzedanej odbiorcom końcowym energii elektrycznej oraz 1.453,47 toe na podstawie wolumenu sprzedanego odbiorcom końcowym gazu ziemnego.

²⁸ Odpowiednio 99,97% całego obowiązku uzyskania oszczędności energii finalnej w IV kwartale 2016 r. oraz 100% obowiązku uzyskania oszczędności energii finalnej w 2017 r.

²⁹ W tym 6 transakcji w 2016 r. o wartości odpowiadającej 3.500 toe za kwotę 3.373.040,00 zł, 42 transakcje w 2017 r. o wartości odpowiadającej 12.964,74 toe za kwotę 8.628.102,05 zł, 236 transakcji w 2018 r. o wartości odpowiadającej 33.515, toe za kwotę 23.452.195,66 zł.

³⁰ W tym 1 w 2016 r. o wartości odpowiadającej 10.000 toe za kwotę 9.630.000,00 zł, 6 w 2017 r. o wartości odpowiadającej 24.663,77 toe za kwotę 18.268.077,17 zł, 7 w 2018 r. o wartości odpowiadającej 7.816,12, toe za kwotę 6.619.454,98 zł.

W okresie od 1 października 2016 do 31 grudnia 2017 r.³¹ Spółka dopełniła obowiązku oszczędzania energii uzyskując wymagane ilości energii finalnej w wysokości 1,5% wolumenu energii elektrycznej i gazu ziemnego, sprzedanych w danym roku odbiorcom końcowym, pomniejszonej o ilość energii zaoszczędzonej przez odbiorców końcowych, o których mowa w art. 15 ust. 1 ustawy o efektywności energetycznej z 2016 r. Obowiązek ten realizowany był przede wszystkim poprzez pozyskiwanie i umarzenie przez Prezesa URE świadectw efektywności energetycznej.

Na Spółkę nie były nakładane kary w związku z niedopełnieniem obowiązku oszczędności energii.

(akta kontroli str. 5-18, 57-81, 87, 89-226, 720-757)

Stwierdzone nieprawidłowości	W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.
OCENA CZĄSTKOWA	NIK pozytywnie ocenia działania Spółki w zakresie realizacji obowiązku uzyskania oszczędności energii.

OBSZAR

2. Audyt energetyczny

Opis stanu faktycznego

Według zasad określonych w art. 7 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. *Prawo Przedsiębiorców*³² Spółka nie kwalifikowała się do kategorii mikro, małych i średnich przedsiębiorców, wobec czego traktowana była jako duży przedsiębiorca³³, a tym samym, zgodnie z art. 36 ust. 1 ustawy o efektywności energetycznej z 2016 r. była zobowiązana do przeprowadzania audytu energetycznego przedsiębiorstwa.

W celu wyłonienia Wykonawcy audytu, Spółka wraz z innymi spółkami grupy kapitałowej Tauron, zawarła umowę na przeprowadzenie wspólnego postępowania w celu udzielenia zamówienia niepublicznego³⁴. Spółka Tauron Obsługa Klienta Sp. z o.o., została wyznaczona jako Zamawiający i upoważniona do przygotowania i przeprowadzenia postępowania na zamówienie niepublicznie na zadanie:

„Wykonanie audytu energetycznego dla:

- Tauron Obsługa Klienta Sp. z o.o.
- Tauron Polska Energia S.A.
- Tauron Sprzedaż Sp. z o. o.
- Tauron Sprzedaż GZE sp. z o. o.”

Szacowana wartość zamówienia wynosiła ok. 106.000 zł netto tj. 25.390 euro³⁵. W postępowaniu zostały złożone cztery oferty. Najkorzystniejszą ofertę, zgodną

³¹ Za 2018 r. Spółka ma obowiązek rozliczyć się z realizacji oszczędności energii finalnej do 30 czerwca 2019 r.

³² Dz. U. z 2018 r. poz. 646, ze zm.

³³ W latach 2014-2018 stan zatrudnienia (osób) w Spółce wynosił kolejno: 256, 276, 269, 276, 297.

³⁴ W świetle przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. *Prawo zamówień publicznych* (Dz. U. z 2018 r. poz. 1986, zezm., dalej: „pzp”) Spółka posiada status zamawiającego sektorowego w rozumieniu art. 3 ust 1 pkt 4 pzp. Wpływ na to ma rodzaj wykonywanej działalności (sprzedaż energii elektrycznej oraz gazu ziemnego), posiadanie koncesji oraz udział Skarbu Państwa. Zgodnie z brzmieniem art. 133 ust. 1 pzp ustawę pzp stosuje się do udzielenia zamówień sektorowych, jeżeli wartość zamówienia jest równa lub przekracza kwoty określone w art. 11 ust. 8 pzp (wg. obowiązującego w 2017 r. Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2015 r. w sprawie kwot wartości zamówień oraz konkursów od których jest uzależniony obowiązek przekazywania ogłoszeń Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej, próg ten wynosił 418.000 euro).

³⁵ Według kursu 4,1749 zł/euro ustalony w Rozporządzeniu Prezesa Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2015 r. w sprawie średniego kursu złotego w stosunku do euro stanowiącego podstawę przeliczania wartości zamówień publicznych (Dz.U. z 2015 r. poz. 2254)

z wymaganiami zawartymi w Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia, złożył przedsiębiorca, który zaoferował wykonanie przedmiotu zamówienia za 36.000 zł netto³⁶. Przy wyborze wykonawcy audytu energetycznego przedsiębiorstwa, Spółka kierowała się jednym kryterium jakim była cena.

Spółka zgodnie z art. 36 ust. 1 ustawy o efektywności energetycznej z 2016 r. dopełniła obowiązku sporządzenia do dnia 31 sierpnia 2017 r. audytu energetyczny przedsiębiorstwa, przez podmiot niezależny od Spółki, posiadający doświadczenie zawodowe w przeprowadzaniu tego rodzaju audytów. Posiadanie odpowiedniego doświadczenia było warunkiem koniecznym udziału w postępowaniu³⁷. Koszt przeprowadzenia audytu wyniósł 10 tys. zł. Na podstawie aneksu nr 1 z dnia 10 lipca 2017 r. wynagrodzenie zmniejszono do kwoty 8,5 tys. zł netto³⁸.

(akta kontroli str. 238-258)

Audyt energetyczny przedsiębiorstwa zawierał elementy wskazane w art. 37 ust. 2 ustawy o efektywności energetycznej z 2016 r., tj. szczegółowy przegląd zużycia energii w budynkach oraz transporcie, obejmujących co najmniej 90% całkowitego zużycia energii przez Spółkę. Ustalone w audycie zużycia energii³⁹ oparte było na mierzonych i możliwych do identyfikacji danych. Główne obszary zapotrzebowania na energię w przedsiębiorstwie, które charakteryzowały się największym jej zużyciem w całościowym zapotrzebowaniu były:

- budynki będące własnością Spółki,
- oświetlenie wewnętrzne,
- środki transportu będące własnością Spółki,
- urządzenia i sprzęt wykorzystywany przez Spółkę.

W audycie energetycznym przedsiębiorstwa wykazano, że Spółka w roku bazowym 2016 r. zużyła łącznie 7.875,99 GJ energii finalnej w postaci paliw płynnych i energii elektrycznej. Ok. 75,18% całkowitego zużycia energii przypada na zużycie paliw płynnych, a ok. 24,51% to zużycie energii elektrycznej pobranej z sieci. Ponadto ok. 0,31% w całkowitym bilansie stanowiła energia elektryczna wyprodukowana z zainstalowanych na budynku A modułów fotowoltaicznych (o łącznej mocy 6,75 kW).

Ze względu na niewielką sumaryczną moc w audycie pominięto szczegółową analizę niektórych urządzeń (m.ni. jednostek klimatyzacyjnych oraz central wentylacyjnych).

Przedmiotowy audyt przedsiębiorstwa wytypował jako opłacalne ekonomicznie do zrealizowania jedno działanie prooszczędnościowe tj. wymianę tradycyjnych żarowych źródeł światła na źródła oparte na technologii LED z wykorzystaniem istniejących opraw bez konieczności ich dostosowania lub wymiany.

(akta kontroli str. 238-240, 259-299)

Spółka w dniu 31 sierpnia 2017 r. złożyła Prezesowi URE zawiadomienie o wykonaniu obowiązku przeprowadzenia audytu energetycznego przedsiębiorstwa, zgodnie z art. 38 ust. 1 ustawy o efektywności energetycznej z 2016 r.

(akta kontroli str. 301-307)

³⁶ W tym wykonanie audytu energetycznego przedsiębiorstwa dla Tauron Sprzedaż Sp. z o.o. za 10.000 zł.

³⁷ Oferenci musieli wykazać wykonane w ciągu ostatnich trzech co najmniej trzy audyty energetyczne, każdy o wartości nie mniejszej niż 20 tys. zł netto i potwierdzić ich wykonanie, a także musieli wykazać dysponowanie co najmniej 3 osobami zdolnymi do wykonania zamówienia.

³⁸ Powodem zmniejszenia kwoty umownej było zmniejszenie zakresu rzeczowego audytu, z uwagi na zbycie przez Spółkę nieruchomości zlokalizowanej w Będzinie przy ul. Małobądzkiej 143.

³⁹ W przypadku Spółki ok. 75% całkowitego zużycia energii stanowiło paliwo dla pojazdów floty Spółki. Energia elektryczna stanowiła ok. 25% całkowitego zużycia energii przez Spółkę.

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

NIK pozytywnie ocenia działania Spółki w zakresie wykonania obowiązku przeprowadzania audytu energetycznego przedsiębiorstwa.

3. Wykorzystanie środków pomocowych na wspieranie przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej i efekty rzeczowe tej pomocy

Opis stanu
faktycznego

Spółka w okresie objętym kontrolą nie korzystała ze środków pomocowych na wspieranie przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej.

Niewystępowanie o takie środki Prezes Spółki wyjaśnił niskim kosztem realizacji prooszczędnościowych działań (modernizacja oświetlenia budynku) wynikających z audytu. „(...) Wydatek ten został pokryty ze środków finansowych przeznaczonych na eksploatację budynku. W związku z powyższym oraz wynikami audytu, który nie wytypował innych opłacalnych ekonomicznie działań prooszczędnościowych Spółka nie ubiegała się o środki pomocowe (m.in. pochodzące z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, funduszy unijnych oraz mechanizmów norweskiego lub szwajcarskiego)”.

(akta kontroli str. 759-761)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Z uwagi na niekorzystanie przez Spółkę ze środków pomocowych, NIK odstępuje od oceny działania Spółki w tym zakresie.

IV. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości, Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag ani wniosków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Katowicach. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie

z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Katowice, 29 kwietnia 2019

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach

Kontroler
Stanisław Tarnowski
Główny Specjalista k. p.

.....